

BOLK's studie geeft tevens (blz. 266 bij voorbeeld) een duidelijk beeld van het verschil tusschen mogelijkheid en voorwaardelijkheid ter eene en oorzaak van een verschijnsel ter andere zijde, een onderscheiding waarmede steeds te weinig rekening wordt gehouden.

Diepenheim, 11 Augustus 1944

C. A. J. QUANT

ASTHMA EN SCHIMMELZIEKTEN DER LONGEN

In het nummer van 15/22 Juli van dit *Tijdschrift* zegt LOHMAN in zijn artikel over „Asthma en schimmelziekten der longen” in het naschrift, dat in het Westland is gebleken, dat er ook bij sommigen een overgevoeligheid tegen den verwekker van meeldauw bestaat.

Ik kan hieraan toevoegen, naar aanleiding van een informatie bij den bacterioloog van den proeftuin Zuid-Hollandsch glasdistrict, dat hierover een onderzoek werd verricht op verzoek van bovengenoemde door collega DE LIND VAN WIJNGAARDEN te 's-Gravenhage en dat deze tot dezelfde conclusie komt als collega LOHMAN, namelijk, dat de ervoor overgevoeligen ook overgevoelig waren voor andere stoffen, echter naar uit proeven met extracten bleek niet voor gezonde tomatenplanten.

Honselersdijk, 1 Augustus 1944

A. VAN DUUVENDIJK

AANDOENINGEN VAN LEVER EN GEWRICHTEN

Het artikel van collega J. J. DE BLÉCOURT (dit *Tijdschrift* no. 29/30, bl. 657), dat handelt over aandoeningen van lever en van gewrichten, vestigde mijn aandacht nog weer eens op eigen lijden, dat ook met lever en gewrichten te maken had.

Vóór 1914, toen ik nog practiseerde op het platteland, bleek mij dat een boerin, lijdende aan galsteen, baat had gezocht en gevonden bij kruiden, die zij kreeg van een Oost Indischen emeritus-predikant te Apeldoorn. Ik trad met Z.Eerw. in correspondentie en vernam dat die kruiden folia orthosiphonis waren.

Toen ik later zelf ook galsteen kreeg (karakteristieke pijnen en icterus) gebruikte ik die kruiden en, naar ik meen, ook met succes. Op 60-jarigen leeftijd openbaarde zich bij mij een primair chronische polyarthritis, vooral in de beide schoudergewrichten. Omdat mijn moeder indertijd in belangrijke mate verstijfd was geraakt door die kwaal, vreesde ik dat mijn toekomst niet schoon zou zijn; ik zocht hulp bij specialisten, maar vond weinig of geen baat, zoodat ik ten slotte van specialistische behandeling afzag. Ondertusschen noopten de galsteen mij weer tot het trouw gebruik der kruiden (decoct van 5 gram elken dag) en ziet, niet alleen ging het met de galsteen goed, maar ook mijn gewrichten werden allengs weer leniger en nagenoeg pijnloos en dat, terwijl ik niet alleen met de auto en op de fiets reed, doch ook min of meer in alle jaargetijden op de motorfiets zat en zit.

Uit deze ervaringen zou ik haast willen besluiten, dat mijn gewrichten zoowel als mijn lever een gunstigen invloed ondervonden van het gebruik van genoemd decoct.

Utrecht, 8 Augustus 1944

W. HINGST

NOG EEN GEVAL VAN DOODELIJKE VERGIFTIGING DOOR DICHLOOR-AETHAAN

Bijna gelijktijdig met de mededeeling van collega KEYZER deed zich hier een dergelijk geval van doodelijke vergiftiging door dichlooraethaan voor. Een kind van 3 jaren dronk uit een flesch troebel vlekkenwater, dat op de fabriek wordt gebruikt voor reiniging van handen. Ongeveer een half uur na het gebruik werd het kind bewusteloos, een half uur later werd een zeer ruime maagspoeling verricht met norit, en werden excitantia gegeven. Het kind was diep bewusteloos met opgeheven corneareflex, cyanotisch, later werd de kleur beter. Na 3—4 uren ontwaakte het uit de narcose, dronk, maar enkele uren daarna overleed het.

Twee dagen later kwam een fietsenmaker met zijn kind, dat ook vlekkenwater zou gedronken hebben. Terstond werd de maag gespoeld, waarbij de scherpe geur van vlekkenwater was waar te nemen, maar niet duidelijk. Dit kind toonde verder geen bijzonderheden en bleef gezond.

P.S. Het naar Utrecht opgestuurde vlekkenwater bevatte als hoofdbestanddeel dichlooraethaan.

St. Oedenrode, 22 Juli 1944

L. ALKEMADE